

A külföldi szolgáltatók között a legjelentősebb a British Library, ezenkívül Oroszországba, Bulgáriába és Olaszországba továbbították a kéréseket, a volt tagországok közül pedig Horvátországba és Jugoszláviába.

### A volt tagországok közötti könyvtárközi kölcsönzés jövője

Az elmúlt tíz évben a volt jugoszláv tagországok gazdaságilag és politikailag függetlenné váltak, új határok, vámszabályok és pénznemek jelentek meg. A korábban az országon belül folytatott tranzakciók hirtelen nemzetközivé váltak, magukkal vonva többek között a devizaproblémákat. A gazdasági szakemberek is keresik az együttműködési lehetőségeket. A nemzetbiztonság és a gazdasági

fejlődés valamennyi országban a biztonság, a demokratikus folyamatok és a gazdasági stabilitás függvénye.

Ami a könyvtári világot illeti, a cikk számára adatokat szolgáltató valamennyi intézmény kifejezte együttműködési szándékát a Ljubljana Egyetemen működő Nemzeti és Egyetemi Könyvtárral, különösen a dokumentumszolgáltatás terén. Nehéz a jövőt megjósolni, de a lehetőségek megvannak ahhoz, hogy a könyvtárközi kölcsönzés pótolja a szegényes és elégtelen állományokat.

/MOČNIK, Vida: Interlending among the states of former Yugoslavia. = Interlending & Document Supply, 29. köt. 3. sz. 2001. p. 100–107./

(Viszocsekné Péteri Éva)

## Új évezred – újfajta partnerségi politika

Két éve múlt, hogy hivatalosan is bejelentették: az amerikai nemzetközi képzési tanács bázisán megalakult a Nemzetközi Könyvtári, Információs és Elemző Központ (*Meždunarodnyj bibliotecznyj, informacionnyj i analitičeskij centr* = MBIAC). Ez egy olyan nem nyereségorientált korporáció, amely arra hivatott, hogy a könyvtári-információs területen kialakítsa a szakemberek civilizált és kölcsönösen előnyös kapcsolatait egyfelől Oroszország és a FÁK-államok, másfelől az USA relációjában. Azóta megalakult az MBIAC oroszországi képviselője, és a megalakulás stádiumába jutott az ukrán, fehér-oroszországi és üzbegisztáni képviselő is.

Ezzel párhuzamosan megszülettek az alapvető programdokumentumok, az MBIAC vezető és tanácsadó szervei, munkatervei és projektjei, sőt: e tervek-projektek egyike-másika már a megvalósulás útján halad. Több mint 50 megállapodás is „tető alá került”. Köztük egyaránt vannak partnerséget vállalók és használók által jegyzett elkötelezettségek.

Jelentős előrelépés, hogy az MBIAC webszerverrel rendelkezik, amely T1-es, nagy sebességű csatornákat használ. A szerveren máris megjelentek az orosz szolgáltatók felettébb változatos hirdetései. Várhatóan a FÁK-államok szolgáltatói is követik az oroszokat.

Az MBIAC realizált és sikeresen fejlődő projektjei közül az alábbiakat érdemes megemlíteni:

- Orosz könyvtár az USA-ban,
- Amerikai tudományos folyóiratok oroszországi könyvtárak számára,
- Kelet–Nyugat c. éves szeminárium az elektronikus információállományról,
- Oroszországi könyvek – online,
- a dokumentumok elektronikus célba juttatása.

Miközben az MBIAC-nak híre megy a nagyvilágban, s egyre több (és korántsem csak amerikai) klienst szolgál ki irodalomkereséssel, nem hallgatható el, hogy a központ egyelőre a saját lehetőségei alatt teljesít. Ennek több oka is van, úm.:

1. A szolgáltató szervezetek információkínálata túlnyomórészt alacsony színvonalú a nyugati szabványokhoz képest, és nem mindig igazodik a nyugati vevő elvárásaihoz.
2. A szolgáltatók – gyakorlat híján és a segítség elhárítása miatt – nem tudják kihasználni az MBIAC révén adódó támogatási lehetőségeket.
3. Még mindig elégtelen az MBIAC terveinek és projektjeinek állami tudomásulvétele, illetve támogatása.

Az MBIAC mindenesetre rugalmasan keresi az új évezredben felsejlő új fejleményeket, s politikája tengelyébe állítja a következőket:

- gyors és határozott lépések a szakmai támogatási rendszer kibontakoztatása érdekében;
- a FÁK-államokban és másutt (pl. Amerikában) található orosz nyelvű diaszpórákkal kapcsolatok létesítése és fejlesztése;
- együttműködés a nemzetközi programokkal;
- a regionális képviseletek hatáskörének bővítése, miközben az USA-beli központ a munka koordinálására és közvetítésére „vonul vissza”;

- a partnerkapcsolatok szélesítése a különféle szakmai csoportok munkájának szervezése/kordinálása révén.

Az MBIAC új politikája remélhetően kibővíti és elmélyíti a konzorcium eddigi eredményeit.

ŠRAJBERG, A. L.: *Meždunarodnyj bibliotecznyj, informacionnyj i analitičeskij centr: novaâ politika partnerstva v novom veke. = Naučno tehničeskije biblioteki*, 3. sz. 2001. p. 94–99./

(Futala Tibor)

---

## Negyvenéves a Naučno-tehničeskâ informaciâ

1961 novemberében jelent meg a *Naučno-tehničeskâ informaciâ (NTI)* első száma. Ez a magát mindmáig havi gyűjteménynek tituláló orgánus 1967 óta két szériából áll, ún. az *Organizaciâ i metodika informacionnoj raboty* (Az információs munka szervezése és módszertana) és az *Informacionnye processy i sistemy* (Információs folyamatok és rendszerek) címűből. (A gyűjteményként való megnevezés „szuvenír” a szovjet időkől, amikor a bürokratikus merevségek miatt nehezebb volt folyóiratot alapítani, mint gyűjteményt megjelentetni.)

Az NTI, amely 1962. évi 5. számától kezdve a VINITI lapja lett, a szovjet periodikumok mezőnyében hosszú években át egyedül foglalkozott a tudományos-műszaki információkkal és információ-üggyel. Hogy ezt igen magas színvonalon művelte, mi sem bizonyítja eklatánsabban, mint hogy az USA-ban az Allerton Press kiadásában mindkét szériája angol fordításban jelenik meg: 1967 óta az *Automatic Documentation and Mathematical Linguistics*, 1974 óta a *Scientific and Technical Information Processing*.

Egy másik bizonyíték az orgánus kiválóságára: 1961 és 1997 között megjelent számai kiállják az összevetést a *Journal of American Society for Information Science (JASIS)* vonatkozó számaival.

Sajnos, az utóbbi években az NTI olvasótábora beszűkült – az első szériának 500, a másodiknak pedig mindössze 300 előfizetője van. Ennek oka: az előfizetés évről évre drágább. Napjainkban szériánként több mint 1000 rubel az előfizetési díj. Ezen próbálnak segíteni azzal, hogy a *www.viniti.ru* keretében az Elektronikus kiadványok és szolgáltatások fejezetben szabadon férhetők hozzá az NTI cikkeinek szövegei.

A jubileumi cikket, amelyből referátumunk tallózott, a neves orosz informatikus, egyszersmind az NTI főszerkesztője, R. S. Gilârevskij írta. A referált részleteken kívül megtalálhatók benne az „életutat” jelző, kevésbé közérdekű „mértéldkövek” is.

GILÂREVSKIJ, R. S.: *Ežemesâčnomu sborniku „Naučno-tehničeskâ informaciâ” – 40 let. = Naučno-tehničeskâ informaciâ*, 1. ser. 11. sz. 2001. p. 1–5./

(Futala Tibor)

---

## Hatéves az Oroszországi Könyvtári Társulás

Az Oroszországi Könyvtári Társulás (*Rossijskâ bibliotecznaâ asociaciâ*) 1994. október 28-án jött létre a Könyvtári Társulások Oroszországi Föderációja (*Rossijskâ federaciâ bibliotecznyh asociacij*) utódként, amely mindössze négy éven át létezett.

Célja, hogy az oroszországi könyvtárügy védelme és fejlesztése érdekében egyesítse, támogassa és koordinálja tagjai erőfeszítéseit, továbbá hogy képviselje és védelmezze tagjainak anyagi és egyéb érdekeit.